

Voortgangsrapportage

Programma Energie en Klimaat 2024

20 mei 2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding.....	3
1. Klimaatmitigatie.....	4
Activiteiten Pijler Gebouwde omgeving.....	4
Warmteprogramma	4
Handelingsperspectief bewoners	4
Activiteiten Pijler Elektriciteit	6
2. Klimaatadaptatie	7
Activiteiten Klimaatadaptatie.....	7
3. Circulaire economie	9
Activiteiten Circulaire Economie	9
4. Organisatie.....	10
5. Financiën	10
Uitgaven incidentele middelen 2024	10
Verklaring uitgegeven bedragen t.o.v. prognoses 2024	11

Inleiding

Met deze voortgangsrapportage geven wij een beschrijving van wat wij in 2024 hebben gedaan op het gebied van Klimaatmitigatie, Klimaatadaptatie en Circulaire Economie en de context waarin dit is gebeurd. Waar nodig kijken we daarbij ook naar 2025 om het compleet beeld te geven.

Het zal opvallen dat het hoofdstuk *Klimaatmitigatie* duidelijk een grotere omvang heeft dan de twee andere onderdelen. Reden hiervoor is dat wij de noodzaak zien Klimaatmitigatie in een bredere context te presenteren, omdat de uitdagingen binnen de gemeente Staphorst niet op zichzelf staan, maar sterk beïnvloed of zelfs bepaald worden door de wereld om ons heen. Daarnaast vraagt Klimaatmitigatie om een wezenlijke verandering van ons energiesysteem. Dat vraagt om intensieve samenwerking met onder andere buurgemeenten, provincie, netwerkbeheerders, bewoners, bedrijven en woningcorporaties.

Ook bij *Klimaatadaptatie* werken wij samen met buurgemeenten, maar om praktische redenen zoeken wij hierin zoveel mogelijk naar het integreren binnen bestaande werken en werkzaamheden. Een voorbeeld hiervan is het voorkomen van wateroverlast door deze mee te nemen bij een herinrichting van een straat. Binnen *Circulaire economie* zien wij voor onszelf een beperkte rol weggelegd die gestoeld is op de plicht vanuit de Wet Milieubeheer (art. 10.4) om huishoudelijk afval op te halen en deze te recyclen.

Tenslotte vermelden wij nog dat de keuzes voor de prioritering die wij ieder jaar bij de uitvoering weer maken sterk beïnvloed worden door de zeer beperkte personele capaciteit en het verloop hierin.

1. Klimaatmitigatie

Klimaatmitigatie gaat over het *voorkómen* van klimaatverandering. Het Rijk heeft in de [Klimaatwet](#) (art.1 a) vastgelegd dat in Nederland de CO₂-uitstoot in 2050 teruggebracht moet worden naar netto nul. Het landelijke en Europese tussendoel is 55% CO₂-reductie in 2030 ten opzichte van 1990 ([Klimaatwet art.2](#)). In het [Klimaatakkoord](#) (2019) is afgesproken wie welke bijdrage moet leveren om deze doelen te realiseren. Hiervoor zijn vijf pijlers beschreven; Gebouwde omgeving, Landbouw, Bedrijven, Mobiliteit en Elektriciteit. Gemeenten staan met name aan de lat voor de Gebouwde omgeving en Elektriciteit. Hieronder gaan wij in op deze twee pijlers.

Activiteiten Pijler Gebouwde omgeving

Warmteprogramma

Voor de pijler Gebouwde omgeving geldt dat Staphorst als gemeente de regie heeft gekregen om alle woningen en verblijfsgebouwen (kerken, dorpshuizen, winkels, kantoren, ...) in de gemeente, voor 2050 van het aardgas te halen ([Klimaatakkoord](#), p.15). Hoe wij dit willen doen hebben wij in 2022 voor het eerste beschreven in de [Transitiesvisie Warmte](#) (TVW, vastgesteld; [8 maart 2022](#)). In 2026 zal het Warmteprogramma de TVW vervangen ([Wgiw](#)). Het Warmteprogramma wordt dan een verplicht Programma onder de Omgevingsvisie en moet iedere 5 jaar worden herijkt. In het Warmteprogramma geven wij aan welke kansen we zien in de gemeente Staphorst en hoe de gemeente daar vanuit haar regierol invulling aan geeft.

Keuzevrijheid

Gebouweigenaren hebben altijd de keuzevrijheid om zelf op een andere manier van het aardgas af te gaan. De voorwaarde is wel dat er geen fossiele brandstof wordt gebruikt.

Bron: praatplaat Wgiw

In 2024 zijn wij een onderzoek gestart wat de beste alternatieven zijn voor aardgas in woningen in de gemeente Staphorst. Dit is de eerste stap voor het opstellen van het Warmteprogramma. Centrale vraag vanuit het onderzoek is wat in onze gemeente maatschappelijk gezien de meest betaalbare en haalbare duurzame optie is als alternatief voor aardgas. Wij verwachten de uitkomsten van de analyse in Q2 2025. De resultaten van het onderzoek delen wij tijdens stakeholdersbijeenkomsten en een informatiesessie met de Raad. Daarna zal het Warmteprogramma worden opgesteld en uiterlijk eind 2026 ter besluitvorming aan het college worden aangeboden.

Handelingsperspectief bewoners

Het aardgasvrij maken van de woning is een enorme stap en ook lang nog niet voor iedereen weggelegd. Toch is het wel belangrijk dat wij met elkaar stappen vooruit zetten, zodat alle woningen in 2050 aardgasvrij zijn. Om bewoners nu al handelingsperspectief te bieden zetten wij daarom een breed palet van instrumenten in dat aansluit bij de zogenaamde klantreis van bewoners. Het palet bestaat globaal uit twee aanpakken met daarin gerichte onderdelen per doelgroep:

1. Energieadvies (energiecoach, energieadvies aan huis en het Duurzaam Bouwloket).
2. Woningisolatie (doe-het-zelf subsidie, Lokale Aanpak Isolatie en Isolatieaanpak energiearmoede).

Met dit palet ondersteunen wij bewoners in het besparen en betaalbaar houden van energie.

Energieadvies

Voor bewoners die niet goed weten hoe ze het beste hun woning kunnen verduurzamen bieden wij verschillende ondersteuningsmogelijkheden. Er is een aantal subsidies, maar ook een energiecoach en een tweetal energieadviseurs. Daarnaast is er ook de mogelijkheid voor telefonisch advies ([energieloketten.nl](#)). *Energiecoach* aan huis – De energiecoach helpt bewoners met een smalle beurs, door kleine besparende maatregelen te nemen. In 2024 is de energiecoach zes keer bij bewoners ingezet. *Energieadvies* aan huis – bij een energieadvies gaat het om grote maatregelen in en om de woning, zoals isoleren en het plaatsen van zonnepanelen. In totaal zijn 27 energieadviezen verstrekt.

Duurzaam bouwloket - Sinds januari 2021 zijn wij via een provinciale aanbesteding aangesloten bij [Energienetwerken.nl](https://energieloketten.nl) (voormalig Duurzaam Bouwloket). Het contract met Energienetwerken.nl loopt eind 2025 af. In eind 2024 zijn wij samen met de gemeenten in de regio begonnen met een evaluatie van het Energienetwerken.nl. De evaluatie ronden wij in 2025 af. Dit zal leiden tot een advies over hoe wij ons energienetwerk voor de toekomst in de regio willen invullen.

Woningisolatie

Isoleren van woningen is vaak een eerste en noodzakelijk stap om woningen van het aardgas te halen. Hiervoor hebben wij drie subsidieregelingen. Een waarbij bewoners zelf de maatregelen treffen en waarbij zij het door de aannemer laten doen. Voor bewoners met een smalle beurs hebben wij een aanvullende subsidieregeling (energiearmoede).

De Lokale Aanpak Isolatie en Isolatieaanpak Energiearmoede hebben wij in april 2024 ingevoerd. Wij hebben hierover onder andere gecommuniceerd via de pers en een brief naar inwoners waarvan we vermoedden dat zij aan de voorwaarden voldoen.

Subsidieregeling	Verstrekke subsidie 2024	
Doe-het-zelf subsidie	€ 6.951	15 woningen
Lokale Aanpak Isolatie	€ 17.294	10 woningen
Isolatie Aanpak Energiearmoede	€ 2.562	6 woningen

Evaluatie Handelingsperspectief bewoners

We zien dat in algemene zin nog weinig gebruik wordt gemaakt van het energieadvies en isolatieregelingen. Om efficiënter en doelgerichter met de beschikbare middelen om te gaan, zijn we gestart met een isolatieprogramma. Onderdeel daarvan is een uitgebreid evaluatie- en participatieproces zodat de beschikbare middelen beter aansluiten op de lokale behoeften. De resultaten worden verwerkt in het isolatieprogramma, oplevering is naar verwachting eind Q2 van 2025.

Ontwikkeling groen gas

De rol van groen gas in de warmtetransitie is complex. Zo lijkt met name de beschikbaarheid van groen gas (en daarmee de betaalbaarheid) onder druk te staan.

De provincie stelt in de energievisie (vastgesteld in 2025) dat de beschikbaarheid van groen gas beperkt is; als de maximale potentie van groen gas in de provincie Overijssel wordt gerealiseerd, is dat ongeveer 7% van de totale energievraag in 2050. De provincie kijkt voor de allocatie van groen gas daarom vooral naar sectoren die niet makkelijk kunnen elektrificeren; (zware) industrie, mobiliteit en als back-up voor warmtenetten. Dit sluit aan op een brief van Hugo de Jonge uit 2023 (destijds minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ontwikkeling) aan de colleges van B&W met het volgende advies *“Mocht je groen gas of waterstof als transitiestrategie in jouw Transitievisie Warmte (TVW) hebben opgenomen, dan adviseren wij je dit voornemen waar mogelijk te wijzigen in een andere duurzame bron.”*

Ondanks de onzekerheid van het aanbod van groen gas, biedt de opwek van groen gas wel economische kansen voor agrarische ondernemers. Om de regionale mogelijkheden beter in beeld te brengen, werken we in de regio West Overijssel aan een informatief document. De uitkomsten verwachten wij in Q2 2025. Op basis daarvan worden ook eventuele vervolgstappen bepaald.

In 2019 hebben wij een Intentieverklaring Groen Gas met Rendo ondertekend. Op basis van deze overeenkomst faciliteren wij een groengasproject op de Klaas Kloosterweg. Wij Duurzaam Staphorst heeft de leiding over dit project. Vanuit de gemeente dragen wij financieel bij aan de projectleiding. Daarnaast

loopt er een vergunningenprocedure voor een groen gas hub bij IJhorst. De gemeente is hier alleen vanuit het vergunningentraject betrokken. Onduidelijk is of de projecten gerealiseerd gaan worden. Dit hangt onder ander er vanaf of de initiatiefnemers de businesscase kunnen rondkrijgen.

Activiteiten Pijler Elektriciteit

In tegenstelling tot de pijler Gebouwde Omgeving wordt de pijler Elektriciteit regionaal ingevuld. Hiervoor zijn 30 RES-regio's opgericht. RES staat voor Regionale Energiestrategie. Regio West-Overijssel is de regio waar Staphorst deel van uitmaakt. Deze regio's moeten voor 2030 met elkaar minstens 35TWh aan elektriciteit gaan opwekken. Het bod van regio West-Overijssel is 1,8 TWh ([RES 1.0](#), juli 2021). De provincie heeft in haar [Provinciaal Programma Energie](#) (PPE) aangegeven geen ruimte meer te willen bieden voor zon op land en de regio te zullen voeren op het windbeleid. Door dit beleid is de regio op het RES 1.0-bod vrijwel volledig bij de provincie komen te liggen.

Het wegvallen van gezamenlijke RES pijler 'opwek duurzame elektriciteit' heeft de vraag opgeroepen hoe de overheden verder gaan samenwerken. De Agenda Energietransitie West Overijssel moet hier antwoord opgeven. Deze agenda gaat de RES 2.0 vervangen en wordt eind 2025 aan de betrokken overheden voorgelegd. Als opmaat naar de Agenda Energietransitie West-Overijssel heeft het Bestuurlijk Platform West-Overijssel de [Bestuurlijke Routekaart 2024-2025](#) vastgesteld (oktober 2024).

Windenergie

In het PPE heeft de provincie aangegeven programmeringsafspraken met gemeenten over windenergie te willen maken. In gemeenten waar geen programmeringsafspraken mee worden gemaakt bepaalt de provincie waar windmolens komen. Het college heeft op 16 april 2024 de [programmeringsafspraken](#) met de provincie gemaakt (bekrachtigd door de raad op 28 mei 2024). Gemeentelijk windbeleid heeft hierdoor geen toegevoegde waarde meer. Het college heeft daarom besloten het voorgenomen gemeentelijk windbeleid niet op te stellen. Op 1 april 2025 zal een [zoekgebied](#) voor windmolens worden opengesteld. Dit is voor voorlopig de enige ruimte voor grootschalige opwek van energie in de gemeente Staphorst.

Zonne-energie

Bedrijventerreinen

In ons [RES-bod](#) hebben wij opgenomen dat wij 60 GWh zonne-energie zullen opwekken voor 2030, waarvan 50 GWh op dak. De bedoeling is om dit te doen door een zonnepark op bedrijfsdaken. In 2023 is onderzoek uitgevoerd naar de haalbaarheid hiervan. Uit dit onderzoek is gebleken dat vanwege het volle energienet (netcongestie) een 'Smart Energy Hub' nodig is om dit te kunnen realiseren. Met een Energy Hub wordt de onderlinge vraag naar energie en het aanbod van zonnedak optimaal op elkaar afgestemd. De Industriële Contact Club (ICC), de provincie en de gemeente hebben in 2024 ieder € 25.000,- bijgedragen om onderzoek te doen naar de Energy Hub. Om het zonnedak te realiseren is door de Industriële Contact Club (ICC) een coöperatie opgericht. Vanuit de gemeente hebben wij geen actieve rol meer in het project.

Gemeentelijke gebouwen

Bij de gemeente zelf liepen er in 2024 twee projecten voor zon op dak: Sporthal 't Hooge en de gymzaal aan de Van der Walstraat. Bij Sporthal 't Hooge zijn constructieberekeningen uitgevoerd. Hieruit moet nog blijken waar en hoeveel panelen geplaatst kunnen worden. Daarnaast wordt gekeken of energieopslag in de vorm van een accu rendabel is. Voor de gymzaal aan de Burgemeester Van der Walstraat is duidelijk dat het plaatsen van zonnepanelen mogelijk is. Als berekeningen zijn afgerond wordt de plaatsing van op de sporthal en de gymzaal in één keer uitgevoerd.

Programma Opwek Energie op Rijksvastgoed (OER)

In 2023 deed de RES-regio mede namens Staphorst een aanvraag bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat om deel te nemen aan het programma Opwek Energie op Rijksvastgoed (OER). Voor de gemeente Staphorst gaat het om de rijksgronden langs de A28/A32. Half oktober 2024 startte de voorverkenningfase van het programma OER van Rijkswaterstaat waarbij zij de samenwerking met gemeenten uit de regio opzoeken. Deze wordt rond april 2025 afgerond. Indien er een positief beeld uit de voorverkenning komt, dan kan de gemeente Staphorst besluiten deel te nemen aan de verkenningfase.

Netwerkversterking

Door de elektrificatie van de samenleving en grootschalige opwek van duurzame elektriciteit heeft het landelijke hoogspanningsnet bijna door het hele land zijn maximale capaciteit bereikt. Ook gemeente Staphorst bevindt zich in een gebied waar sprake is van transport schaarste. Als gevolg daarvan worden er geen grootverbruikaansluitingen meer weggegeven door Enexis. Om de toekomstige vraag en aanbod van elektriciteit het hoofd te kunnen bieden is grootschalige netverzwaring nodig op ieder niveau (hoog-, midden- en laagspanning) in het elektriciteitsnet ([Capaciteitskaart netwerkbeheerders](#)).

Hoogspanning - Met Drents-Overijsselse Netversterking (DON-West) (110 kV-kabel, in combinatie met een nieuwe onderstation in Zwolle) komt er nieuwe capaciteit beschikbaar op hoogspanningsniveau. De hoogspanningskabel zal ondergronds aan de westkant van Staphorst komen te liggen. De exacte route is nog niet bekend. Hierover vinden gesprekken plaats tussen Tennet, provincie en de gemeente. De oplevering van de kabel en het onderstation wordt verwacht in de periode 2028-2032. Pas dan hebben grootverbruikers weer zicht op meer stroom om te kunnen uitbreiden of energie te leveren.

Midden- en laagspanning - Wij trekken met Enexis op om het midden- en laagspanningsnet te verzwaren in de zogeheten [Buurtaanpak](#). In september 2024 hebben wij hiervoor een intentieovereenkomst met Enexis ondertekend. Het is de bedoeling dat we vanaf 2026 versneld het midden- en laagspanningsnet verzwaren om congestie in de toekomst te voorkomen. Daarnaast wordt in Q1 en Q2 van 2025 onderzocht hoe we de gevolgen van netcongestie op ruimtelijke ontwikkelingen beter in beeld krijgen (evenals handelingsperspectief/mitigerende maatregelen), middels een net-impact analyse.

2. Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie is het proces waarmee wij ons *aanpassen* aan de gevolgen van de klimaatverandering. In 2014 hebben alle Nederlandse overheden samen het doel vastgelegd dat Nederland in 2050 zo goed mogelijk klimaatbestendig en waterrobuust is ingericht. Dit doel is vastgelegd in het [Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie](#) (DPRA), en uitgewerkt in [zeven ambities](#) met concrete afspraken voor de korte en middellange termijn. Vanuit het DPRA werken [45 werkregio's](#) aan de doelen. De werkregio DPRA West-Overijssel is vanaf 2022 ondergebracht bij de [RIVUS](#)-organisatie.

Activiteiten Klimaatadaptatie

RIVUS

Binnen RIVUS werken de gemeenten Dalfsen, Deventer, Kampen, Olst-Wijhe, Raalte, Staphorst, Zwartewaterland, Zwolle en Waterschap Drents Overijsselse Delta en de provincie Overijssel samen aan de afvalwaterketen en klimaatadaptatie. Volgens een landelijk afgesproken systematiek (Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie, DPRA) is vanaf begin 2021 gewerkt aan een adaptatiestrategie en een uitvoeringsprogramma voor klimaatadaptatie in RIVUS-gebied. Deze twee vormen samen het Regionale

De leidende principes RIVUS:

- A. De basis op orde, behoud het goede
- B. Van preventie naar adaptatie
- C. Samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke partners
- D. Versterking sponswerking en verkoeling in steden, dorpen, buurten en straten
- E. Klimaatrobuust landelijk gebied: integraal verbinden en slim combineren
- F. Versnellen door werk-met-werk te maken
- G. Benutten (economische) kansen

(klimaat)Adaptatie Programma (RAP). Het RAP is de basis voor de klimaataanpak op regionaal niveau en tevens een voorwaarde om in aanmerking te komen voor [Impulsgelden](#) van het Rijk voor het treffen van klimaatmaatregelen.

Het uitvoeringsprogramma is gericht op projecten en acties die in de regio gezamenlijk worden opgepakt. Naast het regionale uitvoeringsprogramma hebben alle partners ook een eigen uitvoeringsprogramma. Daarin staan de projecten en acties opgenomen die de partners zelfstandig uitvoeren. De projecten en actie van Staphorst staan beschreven in het [Klimaatadaptatiestrategie](#) (p.2 e.v.) en bijbehorende uitvoeringsprogramma (p.32 e.v.) die in 2022 door de raad zijn vastgesteld. In Staphorst hebben wij in 2024 een drietal projecten uitgevoerd:

1. Regionaal hitteplan zorginstellingen. De eerste fase is in 2024 afgerond. De lessons learned van Raalte, Staphorst en Deventer zijn meegenomen in het plan van aanpak voor implementatie van Hitteplannen voor de overige gemeentelijke partners. In 2025 zullen wij een lokaal hitteplan zorginstellingen opstellen.
2. Onderzoek bedrijventerreinen. In 2024 is het procesmatig Handelingsperspectief Toekomstbestendige Bedrijventerreinen opgeleverd. Dit handelingsperspectief ondersteunt bij de aanpak naar klimaatbestendige(re) bedrijventerreinen. De focus ligt op wateroverlast en hittestress, waarbij een duidelijke link wordt gemaakt naar hoe bedrijven van klimaatadaptieve maatregelen kunnen profiteren.
3. Stimuleringsregeling klimaatadaptieve maatregelen. De Stimuleringsregeling is gereed met een basispakket voor alle gemeenten bestaande uit maatregelen voor vergroening, ontstening en opvang/afkoppelen regenwater. De Stimuleringsregeling is november 24 vrijgegeven voor besluitvorming binnen de gemeenten. Tevens is toen besloten om de uitvoering bij de gemeente Olst-Wijhe te beleggen. Op 1 april 2025 is de subsidieregeling van start gegaan.

In Staphorst zijn ook vier concrete projecten uitgevoerd om wateroverlast te voorkomen of te beperken. Voor alle vier de projecten hebben wij landelijke impulsgelden ontvangen.

- Bij Halfweg zijn de sloten opgeschoond en er is een hemelwaterriool aangelegd.
- In 2024 is voor drie straten in Rouveen een herinrichtingsplan opgesteld. Hier wordt onder andere het regenwater dat valt op het verhard oppervlak van het vuilwaterriool afgekoppeld. De uitvoering staat in 2025 gepland.
- Bij de Middenwolderweg zijn de voorbereidingen getroffen om de straat af te koppelen van het vuilwaterriool en aan te sluiten op een infiltratieriool.
- Bij de Parallelweg zullen de stoepranden worden verwijderd om een natuurlijke afstroming van regenwater te creëren. De werkzaamheden hiervoor zijn voorbereid.

Subsidie groene schoolpleinen

Basisscholen in de gemeente Staphorst kunnen vanaf 21 augustus 2024 bij de gemeente subsidie aanvragen voor het vergroenen van hun schoolplein. Er kan subsidie worden aangevraagd voor het ontwerp en/of de (geheel of gedeeltelijke) aanleg van een groen schoolplein. Er is ook subsidie mogelijk voor deskundige begeleiding van het proces. De subsidie vanuit de gemeente en provincie bedraagt maximaal € 10.000,- per schoolplein. Scholen moet dan zelf in ieder geval € 7.500 bijdragen. In 2024 hebben drie scholen een subsidie ontvangen.

Prachtlint Staphorst en Steenbreek

De vrijwilligers van Prachtlint Staphorst hebben in 2024 onder andere in samenwerking met de gemeente weer diverse activiteiten uitgevoerd om de biodiversiteit in Staphorst te vergroten. Voor een overzicht van deze activiteiten verwijzen wij daarom naar het [jaaroverzicht](#) van Prachtlint. Daarnaast is gezamenlijk gewerkt met Stichting Steenbreek. [Stichting Steenbreek](#) is een landelijke kennis- en netwerkorganisatie die

ondersteuning biedt bij het duurzaam vergroenen van onze leefomgeving. Samen met hen zijn een 4-tal wijkacties uitgevoerd onder het motto; 'tegel eruit plantje erin'.

3. Circulaire economie

Circulaire economie is een belangrijk onderdeel van het Klimaatakkoord (2019). Nederland wil in 2050 een volledig circulaire economie hebben, waarbij het gebruik van grondstoffen binnen de grenzen blijft van wat de planeet aan kan. De overheid werkt aan het vaststellen van deze grenzen en de veilige ruimte voor grondstoffengebruik, zowel in Nederland als in Europa. Dit helpt om duidelijk te maken wat de circulaire economie bijdraagt. Er zijn specifieke doelen opgesteld voor verschillende productgroepen. Het huidige beleid, dat vooral vrijwillig is, zal worden aangevuld met verplichte maatregelen. Een mix van prijsmaatregelen, normen en stimulansen is nodig om de ambitieuze doelen te bereiken. (bron; [Nationaal Programma Circulaire Economie 2023-2025](#))

Activiteiten Circulaire Economie

Ontwikkeling Circulair Energielandschap

In het voorjaar van 2023 heeft Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel ontheffing verleend voor de eerste fase van de ontwikkeling van een circulair energielandschap in Staphorst. Met de ontheffing heeft de gemeente Staphorst toestemming om af te wijken van de provinciale Omgevingsverordening. Op basis hiervan is het bestemmingsplan voor de waardevolle duurzame energie-initiatieven van Van Reel en Hooikammer nader uitgewerkt. Het ontwerpbestemmingsplan lag in december 2023/januari 2024 ter inzage en is in april 2025 door de raad vastgesteld. In de hierna volgende tweede fase werken wij de visie uit. Wij gaan uit van een organische groei, hier is geen harde planning voor te geven.

WaardeRing

In de regio werken wij samen met andere gemeenten in het samenwerkingsverband: [WaardeRing](#). Binnen WaardeRing werken bedrijven, onderwijsinstellingen en organisaties samen om circulariteit en inclusiviteit structureel op de kaart te zetten. WaardeRing leert en innoveert door te doen. Hoogwaardig hergebruik van materialen en het creëren van waardevol werk voor diverse doelgroepen staan bij WaardeRing centraal. Via WaardeRing krijgen steeds meer artikelen een tweede leven. Wij dragen jaarlijks € 8000,- bij aan WaardeRing.

Activiteiten WaardeRing in Staphorst in 2024:

- Challenge uitgezet voor basisscholen, ook in Staphorst, maar geen deelnemende scholen uit Staphorst. [Cd/dvd challenge voor basisscholen in de Week van de Circulaire Economie - WaardeRing](#)
- Open bijeenkomst (ook voor ondernemers uit Staphorst) georganiseerd. Deelnemers vanuit Staphorst was beperkt. [Circulaire netwerken en ondernemers ontmoeten elkaar - WaardeRing](#)
- Verbouwing met Weever Circulair van het Textielsorteercentrum. Hierbij is contact met de gemeenten en worden plekken geboden voor anderstaligen. [Textielsorteercentrum Noggus&Noggus circulair verbouwd: groter en efficiënter - WaardeRing](#)
- Gewerkt aan meubelreparatieopleiding (start 6 mei). Ook voor statushouders uit Staphorst. Dit gaat via Team en regievoerders. [Onderwijs en bedrijven starten korte opleiding tot meubelreparateur - WaardeRing](#)
- Staphorst maakt gebruik van de milieustraat in Zwolle. Alle activiteiten op de milieustraat zijn daarmee ook relevant voor Staphorst om het aandeel restafval naar beneden te krijgen. In 2024 in gesprek geweest over sorteeranalyse van The Bin. Dit is begin 2025 uitgevoerd.
- Voorbereiding 2024: [Gecheckt, gefixt en mét garantie: Road2Work en Stichting Kringloop Zwolle zetten met wasmachineproject grote stappen richting reparatiesamenleving - WaardeRing](#). Uitvoering 2025.

4. Organisatie

Bezetting

De formatie van het team Energie & Klimaat bestaat uit twee vaste beleidsmedewerkers en een strategische beleidsadviseur (vacature). De strategisch beleidsadvies is in 2024 ingehuurd. Daarnaast zijn ook twee projectleiders tijdelijke ingehuurd. De taken van het team Energie & Klimaat bestaan voor een groot deel uit beleid- en planvorming. Naar verwachting zal de beleids- en planvorming blijven, maar er zal ook steeds meer aandacht komen voor uitvoering van dit beleid en de planvorming. Dit zal tot een groter vraag aan projectleiders/uitvoerend personeel leiden.

Communicatie

Voor een groot deel van de onderwerpen binnen het programma Energie en Klimaat geldt dat de gemeente een faciliterende rol heeft. Wij stimuleren en faciliteren inwoners en bedrijven om bepaalde stappen te nemen. Zo proberen wij inwoners zo goed mogelijk te faciliteren om hun woning te verduurzamen. Een ander voorbeeld is de rol die wij spelen bij het tot stand komen van biogashubs. Het is uiteindelijk aan de agrarische ondernemers zelf om actie te ondernemen, wij als gemeente hebben een faciliterende rol. Voor het succes van de projecten zijn wij daarom afhankelijk van onze inwoners en ondernemers. Gelet daarop is communicatie heel erg belangrijk. Daarom hebben we hier voor 2024 afzonderlijk budget begroot.

5. Financiën

De middelen voor de uitvoering van het programma Energie & Klimaat zijn opgenomen in de begroting. Voor de [Jaarschijf 2024](#), waren incidentele uitgaven ter hoogte van € 620.000,- voorzien. In 2024 is € 371.495,- uitgegeven. Deze kosten zijn gedekt uit de reserve zonder bestemming. Het restant van € 248.505,- wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve duurzaamheid. De bestemmingsreserve duurzaamheid bedraagt na toevoeging van het restant 2024 € 1.060.805,-.

Uitgaven incidentele middelen 2024

In de onderstaande tabellen zijn de uitgaven over 2024, per project weergegeven. In totaal is vanuit de incidentele middelen een bedrag van € 349.752 uitgegeven. Al met al is er sprake van een onderschrijding van € 620.000 – 349.752 = € 270.248.

Project	Prognose uitgave 2024	Besteed in 2024 uit incidentele middelen	Verschil (Prognose – besteed)	Besteed in 2023 uit CDOKE gelden
Duurzaamheid	€ 0	€ 8.195	€ -8.195	
Warmtetransitie	€ 0	€ 3.003	€ -3.003	
Grootschalig opwek elektriciteit/RES	€ 5.000	€ 1.385	€ 3.615	
Klimaatadaptatie	€ 35.000	€ 33.168	€ 1.832	
Programma communicatie	€ 7.000	€ 0	€ 7.000	
50 kwh zon op daken	€ 25.000	€ 25.111	€ -111	
Doe het zelf subsidie	€ 18.000	Gedekt uit SPUK LAI	€ 18.000	
Groen gas	€ 200.000	€ 75.634	€ 124.366	
Circulair energielandschap	€ 25.000	€ 12.673	€ 12.327	
Circulariteit	€ 55.000	€ 25.000	€ 30.000	
Duurzaam bouwloket energieadviseurs	€ 110.000	€ 47.798	€ 62.202	
Programma inhuur	€ 140.000	€ 139.529	€ 471	€ 255.841
Totaal	€ 620.000	€ 371.495	€ 248.505	€ 255.841

SPUK (Speciale uitkering) gelden

Vanuit het Rijk zijn er drie Spuk gelden uitgekeerd; CDOKE, Energiearmoede en Lokale Aanpak Isolatie (LAI):

- De CDOKE gelden zijn bedoeld voor de personele inzet of onderzoekskosten op projecten die met CO₂-reductie te maken hebben. In totaal is er in 2024 € 360.000,- aan CDOKE gelden ontvangen. Deze gelden moeten uiterlijk binnen twee kalenderjaren volgend op het jaar van uitbetaling worden besteed. Hiervan is ongeveer €255.841 uitgegeven aan personele lasten in 2024.
- De gelden voor de Spuk Energiearmoede zijn in 2022 en 2023 ontvangen. Er is nog een restant van € 215.000,-. De regeling loopt tot en met 2025.
- Er is in totaal in 2023 en 2024 € 986.000,- ontvangen vanuit de Spuk LAI. In 2024 zijn er € 31.000,- aan kosten gemaakt. Deze Spuk loopt tot en met 2026. Het restant á € 954.220,- zal aankomende jaren ingezet worden voor isolerende maatregelen in woningen en de subsidie doe-het-zelfers.

Verklaring uitgegeven bedragen t.o.v. prognoses 2024

Hiervoor is aangegeven dat er in 2024 minder geld besteed is dan de geprognosticeerde bedragen. Bij afwijkingen groter dan € 10.000,- is hieronder uitgelegd waarom dit zo is.

Project	Verklaring onder / overschrijding
Groen gas	Vanaf 2024 spelen wij geen actieve rol bij mestvergistingsinstallaties. Wij willen de publieksrechtelijke en privaatrechtelijke rol (deelnemer/eigenaar) gescheiden houden. Vanwege de rolduidelijkheid hebben wij onze rol daarom beperkt tot die van vergunningverlener. De benodigde middelen zijn hierdoor ook minder.
Circulair Energielandschap	Het budget is bedoeld voor het gehele traject van het project. In 2024 zijn de werkzaamheden rond het Circulair Energielandschap opgestart. In 2025 krijgt dit een vervolg. Daarmee zullen ook nog uitgaven in 2025 worden geboekt.
Circulariteit	Bij WaardeRing kon naast vaste projecten ingeschreven worden per project. Door capaciteit tekort is de prioriteit uitgegaan naar Klimaatmitigatie.
Duurzaam bouwloket energieadviseurs	Halverwege 2024 is de subsidieregeling Lokale aanpak Isolatie en de doe-het-zelf Subsidie in het leven geroepen. We hebben aangenomen dat bewoners na de energiecrisis zelfstandig aan de slag zouden gaan om hun woning te isoleren. Hierdoor is minder ingezet op energieacties vanuit het Duurzaam Bouwloket. In de praktijk lijken bewoners toch graag meegenomen te worden in het verduurzamen van hun woning.

Beschouwing overschrijdingen van budget

Uit deze en de vorige voortgangsrapportages blijkt dat er nu een aantal jaren op rij sprake is van een overschrijding van het totale budget. Terugkijkende op de laatste jaren constateren wij dat het team Energie & Klimaat qua fte vrijwel gelijk is gebleven terwijl de taken zijn toegenomen. Dit heeft over het algemeen geleidt tot een pragmatische aanpak, die past bij de cultuur van de gemeente Staphorst. Namelijk veel aan de zelfstandigheid van bewoners over te laten. Dit is een groot goed. Toch zien we dat duidelijke beleidslijnen (w.o. warmtetransitie, voorkomen netcongestie, voorkomen energiearmoede, klimaatadaptatie, circulaire economie) vanuit de gemeente noodzakelijk zijn om met name de Energietransitie en Klimaatadaptatie vorm te geven. Deze beleidslijnen zijn nodig om de energietransitie haalbaar en betaalbaar te houden en overlast van klimaatverandering te voorkomen. In 2025 en 2026 zullen deze beleidslijnen binnen de Omgevingsvisie gestalte krijgen. Daarna zal steeds meer nadruk komen te liggen op de uitvoering van deze beleidslijnen. De inzet van structurele budgetten voor personeel en middelen is hierbij onontkoombaar.